

Rol Twentse gemeenten biobased economie

Boeren en bouwers in Twente slaan de handen ineen voor een duurzamere toekomst! Samen gaan zij de uitdaging aan om zowel de agrarische- als de bouwsector te verduurzamen door te werken aan een rendabele en eerlijke keten van land naar pand. Ook Twentse gemeenten kunnen hier een rol pakken en een bijdrage aan leveren. Hieronder vindt u een overzicht van de maatregelen die Twentse gemeenten kunnen treffen.

In de transitie naar een duurzame biobased economie is het transitieprogramma Building Balance opgezet om boeren, industrie en de bouw te helpen om met vezelgewassen aan de slag te gaan. Building Balance rolt dit uit in verschillende regio's, waaronder in Twente met het project Twentse bouwboeren. Het doel van het project Twentse Bouwboeren is het samenbrengen van boeren en bouwers om binnen een regionale keten zowel de teelt als de toepassing van biobased gewassen en bouwmaterialen te stimuleren. De ketenregisseurs zijn Janneke Paalhaar en Eric Versteeg. Het project is een initiatief van De Land Bouwers, Waterschap Vechtstromen, Stichting Pioneering, de Rabobank, TAUW Foundation en Building Balance.

Voor boeren biedt het extensiveren naar deze vorm van landbouw een belangrijk perspectief om te kunnen blijven boeren. Voor de bouw geldt dat zij kunnen gaan werken met materialen die CO₂ opslaan, lichter van gewicht zijn, geen geopolitieke afhankelijkheid kennen en gezond voor de eindconsument zijn. Het is een brede ketenaanpak vanwege de afhankelijkheid tussen de verschillende partijen. Boeren zullen niet gaan extensiveren als zij geen zicht hebben op afname, industrie zal niet investeren als er geen potentie is en bouwers gaan geen beloften doen bij gebrek aan toelevering. Een speler die hierin nog ontbreekt is de rol van lokale gemeenten, terwijl ook juist gemeenten een rol kunnen spelen in de transitie naar een biobased (land)bouw. Hieronder vind je een overzicht van maatregelen die Twentse gemeenten kunnen treffen.

Bouwdomein:

- Als gemeente die actief grondbeleid voert kan je biobased ambities stellen in percentages als onderdeel van HNN in de private koopovereenkomst;
* Wij raden aan dit niet via de MPG te doen, omdat de MPG in haar huidige vorm contraproductieve prikkels heeft waardoor fossiele materialen goed kunnen scoren.

- Als gemeente kan je via het energieloket en eventuele verduurzamingsregelingen het gebruik van biobased isolatiematerialen stimuleren;
- Als gemeente kan je afspraken maken met lokale woningcorporaties om ook hen actief biobased bouwen/renoveren te laten stimuleren;
- Als gemeente kan je (belangstellende) burgers uitnodigen voor bijeenkomsten waarin je hen informeert over dit onderwerp en uitlegt wat de voordelen voor hun zijn van het gebruik van biobased materialen;
- Als gemeente met vrije kavels kan je (potentiële) kopers uitgebreid informeren over biobased bouwen;
- Als gemeente kan je inbreiden, uitbuiken en optoppen van bestaand vastgoed stimuleren, waarbij biobased bouwen vanwege de lichte materialen de voorkeur geniet;
- Als gemeente kan je korting op bouwleges (groene bouwleges) geven, wanneer projectontwikkelaars/bouwers aantoonbaar CO₂-negatief (klimaatpositief) bouwen;
- Let op, ook hier geldt dat de MPG als indicator ongeschikt is.
- Als gemeente kan je in stedenbouwkundige plannen al zo vroeg mogelijk rekening houden met hout- en biobased bouwen waardoor de eigenschappen (en beperkingen) optimaal worden benut. Denk bijvoorbeeld bij hogere dichtheden niet gelijk aan hoogbouw;
- Als gemeente kan je bij tijdelijke huisvesting biobased bouwen toepassen, zodat je gebruik maakt van de gunstige eigenschappen zoals thermisch comfort, lichtere constructie en losmaakbaarheid;
- Als gemeente kan je - eventueel samen met Twentse Bouwboeren - lokale ketens bouwen waarbij product-gewas combinaties gemaakt kunnen worden met een kleine economy of scale (zo lokaal mogelijk is winst voor boer, bouw en burger);
- Als gemeente kan je Twentse bouwers en projectontwikkelaars mobiliseren en samen met hen ambities formuleren vanuit het convenant toekomstbestendige woningbouw;
- Als gemeente kan je bij het maken van welstandsnota's toepassen van CO₂-intensieve gevelmaterialen voorkomen door in te zetten op alternatieve gevelmaterialen. Ook kan je als gemeente je oude welstandsnota's herzien.

Agrarisch domein:

- Als gemeente kan je een kanskaart van het gebied opstellen. Zoek hier vooral de samenwerking op met waterschap Vechtstromen, dat water en bodem sturend als leidend ordeningsprincipe omarmt en ook al in kanskaarten heeft vertaald;
- Als gemeente kan je keukentafelgesprekken voeren met agrariërs - erfcoach die bekend zijn met vezelteelten. Zoek hier vooral de samenwerking op met de veldcoördinatoren van de agrarische collectieven van de samenwerkende agrarische natuurverenigingen in een regio. Zij voeren standaard al keukentafelgesprekken over de rol en beloning van boeren in het halen van gebiedsdoelen;

Het project focust op Twente, omdat de regio zowel één van de grootste bouweconomieën heeft als een sterke agrarische sector. Daarnaast resulteert het huidige agrarische systeem in een hoge stikstof en CO₂ uitstoot en biodiversiteitsverlies. Vezelgewassen, die gebruikt worden voor de productie van biobased bouwmaterialen, zijn daarentegen geschikt als extensieve teelt, met een positief effect op de water- en bodemkwaliteit. Ook verhogen ze de biodiversiteit, omdat het gebruik van pesticiden niet noodzakelijk is. Voor de agrarische sector kan het verbouwen van vezelgewassen een goed alternatief verdienmodel zijn, dat financiële zekerheid biedt. Ook kan het gebruik van biobased materialen uitkomst bieden voor de bouwsector, waar momenteel veel gebruik wordt gemaakt van CO₂ intensieve materialen.

- Als gemeente kan je - door inzet op telen van vezelgewassen - inzetten op een integrale benadering (natuur, stikstof, plattelandontwikkeling);
- Als gemeente kan je participeren in het project Twentse Bouwboeren;
- Als gemeente kan je piekbelasters proactief benaderen en de koppeling leggen met omschakelen naar een extensieve wijze van landbouwbedrijven, waaronder de teelt van vezelgewassen;
- Wellicht liggen er mogelijkheden voor kleinschalige verwerking van vezels tot bouwmaterialen in vrijkomende agrarische gebouwen;
- Met een aantal andere Twentse gemeenten samen kunnen er informatiebijeenkomsten worden gehouden waarbij de agrarische ondernemers mee worden genomen in de kansen en mogelijkheden aangaande vezelteelten in Twente.

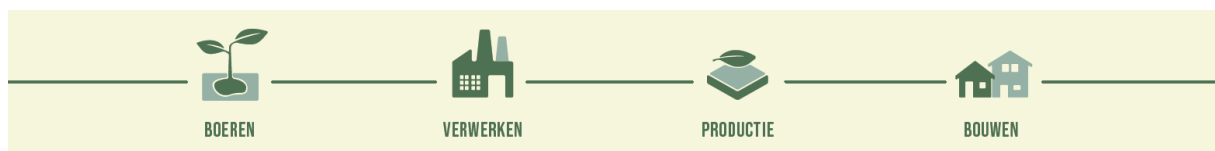
Ketenontwikkeling:

- Koppeling maken met PPLG-plannen waar gemeente op is aangehaakt;
- Als Twentse gemeente kan je Twentse sectoren activeren op het gebied van biobased telen, verwerken en bouwen en stimuleren zich aan te sluiten bij het ketenproject Twentse Bouwboeren.

Dit is geen uitputtende lijst van maatregelen en zal periodiek worden geüpdatet. Mochten er maatregelen ontbreken die gemeenten kunnen treffen, laat het ons dan ook vooral weten!

Volgende bijeenkomst op 25 september '23

Op 25 september wordt de volgende ketenbijeenkomst georganiseerd in Enschede. Tijdens deze bijeenkomst tekenen betrokken ondernemers een commitment verklaring om de biobased economie in Twente te stimuleren. Mocht je dit interessant vinden voor jouw gemeente, neem dan contact met ons op via info@twentsebouwboeren.nl

www.twentsebouwboeren.nl